

Okresný úrad Martin
Odbor krízového riadenia
Námestie S. H. Vajanského č.1

Metodická príručka 1/2020

a

hlásnej povodňovej služby

Obce, právnické osoby, fyzické osoby-
podnikatelia,
školy a školské zariadenia

v okrese Martin

ÚVOD

Táto príručka je určená pre riadiace orgány civilnej ochrany obcí, právnických osôb a fyzických osôb – podnikateľov, škôl a školských zariadení k získaniu základných informácií o zabezpečovaní informačného systému v územnom obvode Okresného úradu Martin.

Podrobnosti na zabezpečenie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany sú ustanovené vo vyhláske MV SR č. 388/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany v znení neskorších predpisov. Ďalšie právne predpisy, ktoré upresňujú spôsob zabezpečenia informačného systému pri mimoriadnych udalostiach sú: Vyhláška MVSR č. 328/2012 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o evakuácii a Vyhláška MŽP SR č. 252/2010 ktorou sa ustanovujú podrobnosti o predkladaní priebežných správ o povodňovej situácii a súhrnných správ o priebehu povodní ich následkoch a vykonaných opatreniach.

K najdôležitejším úlohám civilnej ochrany, ktoré môžu výrazne znížiť riziká ohrození na životoch, zdraví a majetku pri vzniku mimoriadnej udalosti patrí včasné varovanie obyvateľstva a vyrozumenie osôb činných pri riešení následkov mimoriadnej udalosti.

Realizovanie varovania a vyrozumenia je podmienené získavaním aktuálnych informácií o vzniku mimoriadnej udalosti a o priebehu mimoriadnej situácie v reálnom čase.

INFORMAČNÝ SYSTÉM

Informačný systém civilnej ochrany, ktorý tvorí hlásna služba a informačná služba, riadi vo svojom územnom obvode Okresný úrad Martin - odbor krízového riadenia podľa zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o CO“) a zároveň plní jeho úlohy. Úlohy informačného systému podľa zákona o CO a podľa vyhlášky MV SR č. 388/2006 Z. z., plnia i obce, právnické osoby a fyzické osoby – podnikatelia.

Hlásnu povodňovú službu v rámci informačného systému civilnej ochrany zabezpečuje podľa zákona č. 7 / 2010 Z. z. o ochrane pred povodňami:

- a) ministerstvo vnútra
- b) okresný úrad v sídle kraja
- c) okresný úrad
- d) obec
- e) ministerstvo prostredníctvom ústavu a správcu vodohospodársky významných vodných tokov
- f) predpovedná povodňová služba.

HLÁSNA SLUŽBA

Zabezpečuje včasné varovanie obyvateľov a vyrozumenie osôb, ktoré sú činné pri riešení následkov mimoriadnej udalosti a obcí o ohrození alebo o vzniku mimoriadnej udalosti.

Varovanie obyvateľstva a vyrozumenie osôb sa technicky zabezpečuje:

- a) sieťou sirén, ktorú tvoria sirény a systém ich ovládania,
- b) prostredníctvom rozhlasového vysielania a televízneho vysielania,
- c) domácimi rozhlasmi, ktoré musia spĺňať požiadavky technickej normy
- d) miestnymi informačnými prostriedkami obce,
- e) systémami automatizovaného vyrozumenia
- f) prostredníctvom verejných elektronických komunikačných sietí.

V okrese Martin je varovanie zabezpečované nasledovnými technickými prostriedkami:

Typ sirény	Počet	Ovládanie
Rotačná, elektromotorická	28	Miestne
Elektronická	9	Diaľkovo
Elektronická ohrozovatelia	2	Miestne - voestalpine High Performance Metals Slovakia s.r.o. - Probugas a.s. Bratislava, prevádzka Martin
Elektronická - ohrozovatelia - autonómne systémy	2	Diaľkovo Zimný štadión Martin - TRADED CHEMICALS spol. s.r.o.

Na území okresu Martin je možné okrem verejnoprávných a komerčných rozhlasových a televíznych staníc s celoštátnym vysielaním využiť aj televízne vysielanie TV Turiec v meste Martin a miestne informačné prostriedky obcí:

Hromadný informačný prostriedok	Adresa	Kontakt
Televízia Turiec (TVT)	Televízia Turiec, s.r.o. Moskovská 1 036 01 Martin	Telefón 043 4220 594 Fax 043 4220 629 E-mail tvturiec@tvturiec.sk
Miestny rozhlas	v obciach okresu Martin	

Informácie o ohrození, vysielané sprostredkované alebo priamo zástupcami štátnych orgánov, alebo samosprávnych orgánov v rozhlasovom vysielaní, televíznom vysielaní a v miestnych informačných prostriedkoch obcí budú obsahovať :

- a) deň a hodinu vzniku alebo skončenia ohrozenia,
- b) údaje o zdroji ohrozenia a druhu ohrozenia,
- c) údaje o veľkosti ohrozeného územia,
- d) základné pokyny pre obyvateľstvo.

Na obývanom území obce neozvučenom sirénami ani miestnym informačným prostriedkom obce sa varovanie obyvateľstva a vyrozumenie osôb zabezpečujú vyhlasovaním varovných signálov pomocou verejnej telefónnej siete alebo pomocou pohyblivého prostriedku, ktorým môže byť motorové vozidlo vybavené rozhlasovým zariadením (megafón).

V okrese Martin sú využiteľné takéto vozidlá, ktoré sú v pôsobnosti okresných riaditeľstiev hasičského a záchranného zboru, okresných riaditeľstiev policajného zboru a mestskej/obecnej polície.

INFORMAČNÁ SLUŽBA

V súlade s § 6 ods. 2 písm. c) vyhlášky MV SR č. 388/2006 Z. z. spresňuje Okresný úrad Martin spôsob a rozsah poskytovania informácií pre potrebu civilnej ochrany pri vzniku ohrozenia alebo po vzniku mimoriadnej udalosti.

Pre potrebu krízového riadenia v okrese Martin je zabezpečený zber, spracovanie a vyhodnotenie informácií pri vzniku ohrozenia alebo po vzniku mimoriadnej udalosti nasledovnými pracoviskami informačných miest informačnej služby civilnej ochrany (ďalej „IS CO“) :

**Prostredníctvom informačných miest IS CO
obcí, právnických osôb a fyzických osôb – podnikateľov
odovzdávať informácie na**

**Koordinačné stredisko
Integrovaného záchranného systému**

**Okresného úradu Žilina
nepretržite na**

☎ 112

**případne na
Okresný úrad Martin
odbor krízového riadenia
v pracovnej dobe denne od 07.00 h do 15.00 h**

☎ 043/ 4131626

☎ 0905 365 257

Rozsah predkladaných informácií územne príslušnému informačnému miestu

1. Nepravidelné informácie

Nepravidelné informácie sa predkladajú ihneď bez ohľadu na predchádzajúce vyžiadanie ak obsahujú údaje o :

- a) ohrození alebo vzniku mimoriadnej udalosti,
- b) tendencií vývoja mimoriadnej udalosti,
- c) potrebe varovania obyvateľstva a vyznamenania osôb,
- d) vyhlásení alebo odvolaní mimoriadnej situácie (len v pôsobnosti obce alebo obvodného úradu),
- e) zmene radiačnej, chemickej alebo biologickej situácie,
- f) zmene meteorologickej a hydrologickej situácie,
- g) dosiahnutí pohotovosti na plnení úloh jednotiek civilnej ochrany,
- h) dosiahnutí pohotovosti evakuačnej komisie a evakuačného zariadenia,
- i) čase a stave začatia alebo skončenia záchranných prác,
- j) čase a stave začatia a skončenia evakuácie,
- k) udalosti, ktorá narúša záchranné práce alebo evakuáciu

V nepravidelných informáciách sa uvádzajú:

- a) dátum, čas, miesto udalosti alebo stavu,
- b) stručný a výstižný popis udalosti, požiadavky alebo stavu,
- c) doplňujúce údaje,
- d) kontaktné údaje odosielajúceho informačného miesta a čas odoslania.

2. Pravidelné informácie

Pravidelné informácie obsahujú informácie:

- a) na spracovanie a aktualizáciu analýzy možných MU, plánovanie opatrení CO, ktoré sa predkladajú príslušnému informačnému miestu v ním určených termínoch, forme a obsahu,
- b) o stave a priebehu záchranných prác alebo evakuácie a vypracúvajú sa po vyhlásení mimoriadnej situácie. Tieto sa predkladajú príslušnému informačnému miestu denne so stavom k 06.00 h a k 18.00 h a to:
 - informačné miesto právnickej osoby alebo fyzickej osoby - podnikateľa informačnému miestu obce do 06.30 hod a do 18.30 hod.
 - informačné miesto obce informačnému miestu okresného úradu do 7.00 hod a do 19.00 hod.

V pravidelných informáciách sa uvádzajú :

- a) dátum a čas vzniku mimoriadnej udalosti,
- b) miesto vzniku mimoriadnej udalosti,
- c) druh a rozsah mimoriadnej udalosti,
- d) dátum a čas vyhlásenia alebo odvolania mimoriadnej situácie,
- e) územie, na ktorom bola vyhlásená alebo odvolaná mimoriadna situácia,
- f) následky na zdraví osôb, na majetku, na životnom prostredí a straty na životoch,
- g) čas začatia, priebeh a čas skončenia záchranných prác a okolnosti narušujúce ich priebeh,
- h) nasadené sily a prostriedky na odstraňovanie následkov mimoriadnej udalosti,

- i) vykonané opatrenia a ďalší postup pri odstraňovaní následkov mimoriadnej udalosti,
- j) údaje o meteorologickej situácii,
- k) doplňujúce údaje.

3. Informácie o povodňovej situácii

Obec počas povodňovej situácie:

- a) vyhlasuje a odvoláva II. stupeň povodňovej aktivity a III. stupeň povodňovej aktivity pre územie obce a informuje o tom bezodkladne
 - okresný úrad (odbor starostlivosti o životné prostredie a odbor krízového riadenia),
 - alebo koordinačné stredisko integrovaného záchranného systému
 - alebo Hasičský a záchranný zbor,
 - správcu vodohospodársky významných vodných tokov,
- b) upozorňuje na nebezpečenstvo povodne obce smerom po prúde vodného toku,
- c) vyhlasuje a odvoláva mimoriadnu situáciu, ak hrozí bezprostredné ohrozenie životov, zdravia, majetku, kultúrneho dedičstva alebo životného prostredia povodňou a ihneď o tom informuje
 - okresný úrad (odbor starostlivosti o životné prostredie a odbor krízového riadenia),
 - alebo koordinačné stredisko integrovaného záchranného systému
 - alebo Hasičský a záchranný zbor,
 - správcu vodohospodársky významných vodných tokov,

Informácie o povodňovej situácii sa predkladajú ako:

- a) priebežné správy o povodňovej situácii počas II. stupňa povodňovej aktivity so stavom k 06.00 hodine a obsahuje informácie o povodňovej situácii a vykonaných opatreniach počas ostatných 24 hodín
 - b) priebežné správy o povodňovej situácii počas III. stupňa povodňovej aktivity alebo mimoriadnej situácie denne so stavom k 06.00 hodine a k 18.00 hodine a obsahuje informácie o povodňovej situácii a vykonaných opatreniach počas ostatných 12 hodín; priebežné správy sa predkladajú:
 - **počas III. stupňa** – okresnému úradu, odboru krízového riadenia a okresnému úradu, odboru starostlivosti o životné prostredie
 - **počas mimoriadnej situácie** – okresnému úradu
- do 7.00 hod a do 19.00 hod.
- c) súhrnné správy o priebehu povodní, ich následkoch a vykonaných opatreniach. Obec správy predkladá do 10 pracovných dní od času odvolania II. stupňa povodňovej aktivity okresnému úradu, odboru starostlivosti o životné prostredie.

Priebežné správy o povodňovej situácii a súhrnné správy o priebehu povodní ich následkoch a vykonaných opatreniach sa vypracúvajú a predkladajú v rozsahu stanovenom Vyhláškou MŽP SR č. 252/2010 Z. z., zo dňa 17. mája 2010, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o predkladaní priebežných správ o povodňovej situácii a súhrnných správ o priebehu povodní ich následkoch a vykonaných opatreniach.

Prehľad vybraných udalostí prioritne podliehajúcich

INFORMAČNEJ SLUŽBE CIVILNEJ OCHRANY:

1.	Úniky nebezpečných látok , rádioaktívne alebo iné nebezpečné zamorenie, krádeže, straty a nálezy rádioaktívnych zariadení.
2.	Podozrenie zo vzniku a šírenia nebezpečných epidémií a hromadné otravy ľudí.
3.	Požiare, výbuchy, technologické havárie.
4.	Živelné pohromy , (povodne a záplavy, krupobitia, následky víchrice, zosuvy pôdy, snehové kalamity a lavíny, rozsiahle námrazy, zemetrasenia) pri ktorých boli vážne ohrozené životy, zdravie ľudí, majetok alebo došlo k narušeniu zásobovania a dopravy.
5.	Nehody na cestných komunikáciách a železnici, letecké nehody a nehody lanových dráh , spojené s únikom ropných produktov, alebo zamorením nebezpečnými látkami.
6.	Udalosti pri preprave rádioaktívnych materiálov, havárie dopravných prostriedkov pri preprave rádioaktívnych materiálov s následkom bezprostredného ohrozenia životného prostredia.
7.	Ekologické havárie – znečistenie ovzdušia, zamorenie vodných tokov alebo pôdy, ohrozenie zdrojov pitnej vody.
8.	Vznik a šírenie nebezpečných epidémií – otravy u zvierat a živočíchov a ich hromadné uhynutie.
9.	Teroristické útoky.

SIGNÁLY CIVILNEJ OCHRANY

Varovanie obyvateľstva sa vykonáva „VAROVNÝMI SIGNÁLMI“ platnými pre územie SR na základe zákona NR SR č 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a vyhlášky MV SR č. 388/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany v znení neskorších predpisov.

I.

PRI OHROZENÍ ALEBO VZNIKU MIMORIADNEJ UDALOSTI, AKO AJ PRI MOŽNOSTI ROZŠÍRENIA NÁSLEDKOV MIMORIADNEJ UDALOSTI :

VAROVNÝ SIGNÁL : *VŠEOBECNÉ OHROZENIE*
TÓN SIRÉNY : *2 - minútový kolísavý tón*

II.

PRED NIČIVÝMI ÚČINKAMI VODY:

VAROVNÝ SIGNÁL : *OHROZENIE VODOU*
TÓN SIRÉNY : *6 - minútový stály tón*

III.

KONIEC OHROZENIA ALEBO KONIEC PÔSOBENIA NÁSLEDKOV MIMORIADNEJ UDALOSTI :

VAROVNÝ SIGNÁL : *KONIEC OHROZENIA*
TÓN SIRÉNY : *2 - minútový stály tón bez opakovania*

IV.

OHROZENIE V PRÍPADE MOŽNÉHO VZDUŠNÉHO NAPADNUTIA ÚZEMIA ŠTÁTU POČAS VOJNOVÉHO STAVU A POČAS VOJNY

VAROVNÝ SIGNÁL: *VZDUŠNÝ POPLACH*
TÓN SIRÉNY : *2 - minútový kolísavý tón*
SLOVNÁ INFORMÁCIA : *3 x Pozor, vzdušný poplach !*

Varovné signály a signál „Koniec ohrozenia“ sa následne dopĺňajú HOVORENOU INFORMÁCIOU prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.

PRESKÚŠANIE prevádzkyschopnosti systémov varovania obyvateľstva sa vykonáva dvojminútovým stálym tónom sirén po predchádzajúcom informovaní obyvateľstva o čase skúšky prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov. Koordináciu preskúšavania týchto systémov vykonáva Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

ZRUŠOVACIE USTANOVENIE

Touto metodickou príručkou sa ruší platnosť Metodickéj príručky č. 1/ 2017 (EKP COaKR-506/1-41).

Vydal:

Okresný úrad Martin, odbor krízového riadenia
február 2020

Spracoval:

Ing. Zdenko Mužila,
odborný radca odboru krízového riadenia